

I. N. 7.

SPECIMEN ACADEMICUM
DE
PECCATO
PHILOSOPHICO,
QVOD,

*Consensu Ampliss. Collegii Philos. in Regia
ad Auram Academia,*

PRÆSIDE

VIRO Maxime Rev. atque Celeberrimo,

DN. C A R O L O
MESTERTON,

S. Theologiæ Doctore nec non Log. & Metaph.
PROFESSORE Reg. & Ord.

publico examini modeste deferre constituit,

ALUMNUS REGIUS

HENRICUS LINDSTEEEN,

A BOA-FENNO,

Ad diem VI. Octobr. Anni MDCCLIII.

L. H. Q. S.

ABOÆ, Impressit Direct: & Typogr. Reg. Magn. Duc.
Finland, JACOB MERCKELL.

Hj Chytrdus

VIRO Amplissimo atque Celeberrimo,
**D_{N.} ALGOTHO A.
SCARIN,**

Histor. & Philos. Civilis PROFESSORI Reg. & Ord.
Bibliothecæ Acad. PRÆFECTO adcuratissimo.
ac Facult. Philos. h. t. Decano
MAXIME SPECTABILI.

VIRO Admodum Reverendo atqve Praeclarissimo,
**D_{N.} MARTINO
CERENIO,**

RECTORI Scholæ Cath. Aboënsis dignissimo, nec non
ad Academiam hanc Theol. Adjuncto meritissimo.

VIRO Praeclarissimo,
**D_{N.} HERMANNO
ROSS,**

LECTORI Scholæ, qvæ Aboæ floret, maxime inelyto.
MÆCENATI & FAUTORIBUS OPTIMIS.

In signum venerabundæ mentis & piam præstitorum be-
neficiorum memoriam VOBIS, pagellas has, cum peren-
nis felicitatis voto, dat, dicat, dedicat
Celeb, & Praeclariss. NOMINUM VESTRORUM

cultor humillimus
HENRICUS LINDSTEN.

CAMMARERAREN Wid Kongl. Academien
i ÅBO,

Ädle och Högacktade HERREN,

HERR THOMAS BIÖRCKBOHM,

LANDT-RÄNTEMESTAREN i ÅBO och Biörne-
borgs Län med Åland,

Ädle och Högacktade HERREN,

HERR JACOB WESSMAN,

Mine Högtårade WÄLGYNNARE.

EDer ynneft, Mine HERRAR, har giort, at jag för-
drifstat mig med *Edra* Värda Namin pryda thet-
ta ringa Snille prof. Tilstäder förthenskul gunsti-
gast, at thet äfven kunde ansees för et prof af min
vördnads fulla tacksamhet för the i flere år åtniutne
välgierningar. Den Högste låte *Eder* lefnad blifva
fäll och längvarig i tiden, och hugne *Eder* ändteli-
gen med the utvaldas fälhet i evigheten! Uti hvil-
ken trognaste önskan jag med vördnad framhärdar.

Mine Högtårade VÄLGYNNAVERS

ödmukaste tienare

HENRIC LINDSTEEN,

HANDELSMÄNNERNE i Stappelstaden ABO,

Äreborne och Högvälacktade HERREN,

Herr HANS IMBERG,

Och

Äreborne och Högvälacktade HERREN,

Herr MATTHIAS JYLEEN,

Mine HERRAR och GYNNARE.

THeffa få blader har jag icke underlåta kunnat
tat upoffra *Eder*, Mine HERRAR, för al ärtedd
godhet, med trogen önskan, then Högste täcktes
uppehålla *Eder* vid beständig välmåga; förblifvande
med högackning.

Mine HERRARS och GYNNARERS

Mine Högsätsas ÅLGYNNAKERS

HENRIC LINDSTEEN.

Hörsammaste tienare
HENRIC LINDSTEEN.

Q. B. V. D.

§. I.

Vantæ fint tenebræ, qvantusqe
error mentis humanæ, in iis præ-
cipue rebus, qvæ sensus nostros
fugiunt, dici vix potest. Qvod
clarius patet, si oculos conjici-
amus nostros ad eos, qui extra
pomœria ecclesiæ olim vixerunt
& adhuc hodie vivunt. Quantum illi a cognitione
veri Dei deflexerunt, nemo non novit. Nonnulli
namque omni carebant notitia de Deo, vel omni-
no ita vixerunt, ut nullum adgnoscere eos existi-
mares. Alii in contraria ruebant & plures quam
opus erat Deos finxerunt. Qvos, si leviter tantum
attendere voluissent, nihil divini possidere facile
perplexissent. Et qvemadmodum in cognitione En-
tis Supremi errarunt: Ita qvoqve in cultu debito ei-
tribuendo. Præsertim non minimum est vitium ho-
minum, qvod profundam suam corruptionem non
animadvertant. Unde ille emanat error, qvod tan-
tum

A

tum a se mali fieri non existiment, quantum re vera sit. Sed hoc de homine luce divina destituto non adeo est mirandum. Verum multo magis, qvod etiam intra ecclesiam tam turpiter errent & a veritate clarissima recedant; qvum tamen per gratiam divinam, mediante verbo, mentes eorum ab hujus modi erroribus liberari atqve illi ipsi sic in luce ejus rectiora videre ac diligere possint. Sacræ enim litteræ plenissime demonstrant, qvid sit Deus, qmodo colendus & qva ratione honestati studendum. Qvamvis inqvam verbum adeo sit clarum, ut plene homines informare queat de credendis & agendis: nihilo tamen minus plurimi, nescio an ignorantes magis qvam volentes in errores detestandos prolapsi sunt; qvod historiæ tam sacræ, qvam profanæ satis superqve testantur. Præter multis alias a recto abierunt tramite Lojolitæ, qui semet iplos Jesuitas adpellarunt, plurimis in rebus. Nos hac occasione mittimus alia omnia, & breviter tantum tangere constituimus doctrinam eorum de *Peccato Philosophico*. Qyod ut in gloriam Divini Nominis vergat, & ex sententia succedat: ex animo vovemus. Te, L. B. de cetero etiam atqve etiam rogamus, velis innoxia hæc conamina, pro solita tua modestia, mitiori subjecere censuræ.

§. II.

UT vero ratio doctrinæ de peccato philosophico clarius constet: præmittemus breviter ejus historiam. p. Jesuitæ primi, ut Jam in antecedentibus innui-

innuimus , seculo septimo decimo post natum
 Christum , eam finxerunt & publice proposuerunt.
 Et qvamvis anno 1686 demum controversia de ea
 sit solenniter agitata a Stephano Bugoto , Iesuitarum
 Divisionis facile principe: refert tamen Celebb.
 Walchius , qvod jam anno 1641 non modo fit pro-
 posita , verum etiam a Collegio Theologico Parisien-
 si , Sorbonne adpellato , damnata , & eodem mo-
 do anno 1658 ab ipsa ecclesia ibidem rejecta . Ni-
 hilo tamen minus ab aliis iterum fuit proposita e. g.
 ab Estrixio 1668 , ab Antonio Burgundo 1670 , Ul-
 rico Jonsono & reliquis . Sed qvemadmodum Thesis
 haec a multis fuit defensa : ita non erant pauciores ,
 qui ei se objecerunt . In primis Antonius Arnaldus
 in Theologia sua morali qvinqve denunciationibus
 novam hanc haeresin , prout ipse eam dicere solebat ,
 refutavit ; occasionem nactus ab oppositis sibi Iesui-
 tarum scriptis . Hunc deinde sequuti sunt plurimi
 alii . Immo Papa Alexander VIII , eam ut periculo-
 sam ipse anno 1690 die 24 Augusti damnavit . Haec
 pro instituto , qva historica sufficient . Pleniorum
 hujus controversiae historiam dabunt Joh. Olearius
 in disp. anno 1690 habita , & Buddeus in historia Juris
 Naturae . Rem ipsam in Collegio Iesitarum anno 1686 .
 ita propoluit Stephanus Bugotus : Peccatum Philoso-
 phicum , sive morale , est actus humanus disconveniens
 naturae rationali & recte rationi . Theologicum vero
 & mortale est transgressio libera legis divinae . Phi-
 losophicum in illo , qui Deum vel ignorat , vel de Deo
 actu non cogitat , est grave peccatum , sed non offen-

sa Dei, neque peccatum mortale dissolvens amicitiam
Dei, nec eterna pena dignum. Eandem fere sove-
runt sententiam Brunus & Reuxius. Nam existen-
tia, inquit, Dei ignorari potest invincibiliter &
inculpate, & hac ignorantia ad minimum formaliter
Deum non offendit, h. e. Deum non offendit ut Deum
& tanquam bonum infinitum ita cognitum.

Vid. Grapii Theol. Rec. Controv. pag. m. 23. & 24. Wal-
ebii einleitung in Religions Streitigkeiten p. m. 1027-1023.
& Maastricht in Theol. Theor. p. m. 367. 368.

§. III.

HÆc est egregia Scilicet eorum doctrina, qvam
qvilibet sine multa ratiocinatione periculosam
& multorum errorum matrem esse deprehendit.
Nos, ceu promisimus, sententiam nostram de ea
in sequentibus proterre conabimur. Dicitur pecca-
tum hoc committi ab ignorantie Deum, & conse-
quenter eiusmodi ignorantem sive Atheum carere
peccato Theologico sensu accepto. Sed lis est ad-
huc sub iudice, num re vera dentur Athei in to-
to hoc universo? Dividi solent in Theoreticos &
Practicos. Illi sunt, qvi docent aut credunt Deum
non existere. Hi vero ita vivunt, ut nullum cre-
dere Deum videantur. Hujusmodi homines qvod
sint qvam plurimi, experientia dubitare neminem
sinit. Athei theoretici iterum sunt vel directi, qvi
totidem verbis negant Deum dari, sive immediate
existentiam Ejus negant. Vel indirecti, qvi tale

33) 10(33

qvid statuunt, ex qvo intelligitur eos credere nullum esse Deum. Athei iterum directi vel per ignorantiam invincibilem vel vincibilem tales sunt. Illi Deum non norunt, nec qva tales noscere possunt. Hi qvamvis nesciant eum dari: scire tamen possint, si modo velint. Distinctionibus his jam præmissis: facilius erit determinatu, utrum dentur Athei, nec ne. Qvod inveniantur Athei theoretici indirecti, negare, pro dolor! non possumus. Sæpiissime enim contigit, teste experientia, ut homines hoc vel illud Dei attributum negarent: e. g. omniscientiam, providentiam &c. qvibus sublati, tollitur, ob simplicitatem Essentiaæ Divinæ, Ejus existentia. Directos, h. e. qui verbis Deum dari negarent, vel hodienum negent, pari ratione existere & olim extitisse omnino confundendum est. Qvod vero tales sint per ignorantiam invincibilem, negamus & pernegamus. Qvando namque homo intuetur totum hoc universum: perspicit illud non esse ens per se, vel absolute necessarium, nec in se rationem suæ existentiæ continere; sed eam inveniri in ente alio a se diverso & absolute necessario, qvod Deum vocamus. Unde patet, qvod sit Deus. Hoc inqvam, omnibus ope rationis constat. Ne qvid dicam, qvod per testificationem aliorum ad cognitionem Dei etiam pervenire poterint homines. Qvod si autem ratione sua, testimoniove aliorum non recte utantur, sibi ipsis tribuant ignorantiam suam. Ulterius ab inferno conscientiæ testimonio, per naturam omnibus indito, idem probari potest.

Læta.

Lætatur enim conscientia, quando benefacimus; quando vero male tristatur & metuit, etiam ubi nullum superiorem adgnoscit metuendum. Hæc ut omnibus inest, ita eos quoque, qui existentiam Numinis negare audent, falsitatis convincit. Quamvis haud pauci per diuturnam ac pravam conuentudinem & prælertim a Deo ex justo judicio dererti conscientiæ stimulos ad aliquod tempus suppressant. Hic facile adjungi possent exempla nonnulla, quod Athei conscientiæ terrores passim & in primis in agone perlenterint: nisi proposita brevitas id nobis interdiceret. Sed quum atheorum ignorantia, prout ostendimus in se sit vincibilis, atque eam ob caussam illis merito imputetur: sua culpa gravissimum committunt peccatum, Deumque offendunt eo ipso, quod Eum ignorent. Si enim Athei quatales non peccarent: aut omnes homines non essent obligati ad cognoscendum Deum; aut quosdam esse, qui iis non sint ingenii dotibus praediti, ut possint, adhibita licet omni cura, adquirere sibi Dei cognitionem. Sed utrumque est fallum: ergo omnis Atheus graviter peccat.

§. IV.

Pecatum contra rectam rationem, est etiam peccatum contra Deum. Vel clarius, quod committitur contra rationis dictamen, id offendit Deum. Jesuitæ sollicite distinguunt inter peccata contra rectam rationem & Deum, quo mollius & suæ & aliorum conscientiæ pulvinar subjiciant. Concedunt grave

grave esse peccatum: sed non adversus Deum. Unde vero gravitas illa oriatur, non dicunt, nec dicere possunt, nisi idea Dei in memoriam revocetur. Prædicti sumus a Deo T. O. M. ratione recta, ut ejus dictum sequamur; alioquin frustra esset data. Si autem a nobis id non fiat: præterquam quod nobismet ipsis nocemus, contra voluntatem etiam divinam agimus; quod non potest non ipsum offendere. Ratio est principium legis naturæ, quæ ex rerum natura, auctore, fine & perpetua harmonia ope rationis cognoscitur. Qui itaque inpingit in illum; etiam hanc violat. Legis vero naturæ ut & rationis auctor est Summum Numen, quia aliquid intendisse videtur, quum eam condidit. Si intendit quid: voluntati Ejus est contentanea, & ideo divina dici meretur. Præterea, sapientissimus nihil facit frustra: atque Deus condidit res omnes cum sua natura, fine & harmonia, unde voluntatem Ejus cognoscimus. Idcirco quum peccamus contra rationem & legem naturæ: etiam in Deum peccamus, eumque graviter offendimus. Ulterius lex naturæ eadem est cum divina revelata, quum eadem in se contineat præcepta, quæ divina nobis subministrat. Id tantum discriminis intercedit, ut revelata lex distinctius ea proponat, quæ ratio, quatenus est corrupta, confuse magis manifestat. Nulla idcirco ratione ira & poena Dei evitari potest, quando quid contra legem naturæ, quæ dictamen est rectæ rationis, committitur. Ut siccо transeamus pede, quod homines, si in concreata integritate mansissent,

sent, secundum naturæ legem vitam duxissent, & qvam primum ab ea discessissent, culpam & pœnam in se contraxissent.

¶. V.

Quid absurdius iterum est, qvam qvum statuitur a Jesuitis, Deum non offendit, si modo peccans, sub ipso actu peccandi, nullam habeat de Deo cogitationem. Deus, ceu ens summe perfectum, omnes habet perfectiones, summo in gradu. Inter eas referimus omniscientiam, qva non tantum ea, qvæ, qvamvis minima & in cordis intimis recessibus abscondita, sint, videt: sed & possibilia omnia distinctissime sibi reprætentat. Qvod qvum ita sit: repræsentat quoque sibi hominis actiones omnes & bonas & malas; licet homo ipse eas sibi vivide ob oculos non ponat, nec de Deo cogitet. Et qvum simul sit in illo summa sanctitas & justitia: non potest non voluptate affici, perspectis bonis actionibus, & contra vehementer irasci, qvum justia sua negligi videt. Non itaque est, cur iram Ejus nos evitare posse imaginemur, qvum ipse omnia videat, et si nos de iis non cogitemus. Diximus modo Deum omnes habere perfectiones, qvarum in numerum omnipræsentia Ejus etiam est referenda. Si est prætens omnibus & nullo loco excluditus: adest omnibus hominibus, etiam iis, qui ipso actu peccant. Ubi vero adest, ibi omni divino honore est afficiendus & nunquam non de illo est cogitandum. Nisi id fiat: graviter offenditur.

Et

Et eo magis, si præter ea agamus, qvod Ei pa-
rum est gratum. Excipis forte, fieri non posse,
ut nullo non tempore Ejus meminerimus. In te
qvidem non est impossibile. Qvod vero a nobis
nunc re vera non fiat; culpæ nostræ est tribuen-
dum, & nihilo minus Deum jure id a nobis re-
quirere posse statuendum. Ulterius manifestissi-
mum est juris naturæ præceptum, qvod nemo
sit lædendus. Qvod si est peccatum lædere alios
homines; multo magis, si Deum ipsum lædimus.
Hoc autem sit, qvoties præcepta Ejus transgredi-
mur. Qvo magis vero a tali læsione abstinere
queamus: officii nostri est, non solum præcepta
Ejus, verum etiam illum ipsum semper nobis ob-
oculos siftere. Qvod officium qvi neglit, in ini-
micitiam Ejus incurrit. Sed ponamus Deum non
offendi peccatis, qvæ committuntur cogitationibus
in Eum non defixis: non certe video, qvæ illa es-
sent peccata, qvibus commoveretur ad iram? Ma-
xima qvippe & gravissima plerumque ita commit-
tuntur, ut nullæ prorsus de Deo cogitationes pe-
nes homines tum oriatur. Quid? qvod homines
rerum mundanarum & voluptatum illecebris ca-
pti multos transigere solent dies, sine minima En-
tis Summi recordatione. Num ideo tum non pec-
cent? utiqve qvam maxime. Hæc enim si valeret
ratio: raro peccarent homines, præterim quando
habitum Dei non recordandi crebra exercitatione
adquisiverunt. Quid tunc de sacris lentiendum sit

oraculis, qvæ ab homine qvam sæpiissime Deum offendit docent. Immo, si dicendum qvod res est; ita nosmet gerendo gravius qvam alioquin committimus peccatum. Primo, male agendo transgredimur præcepta Dei. Deinde in malo immerſi ne qvidem animadvertisimus nos male facere, multo minus ulla malarum actionum tangimur pœnitentia.

§. VI.

PECCANT ETIAM HOMINES GRAVITER IN DEUM, QVAM VIS LEGEM EJUS IGNORENT, AUT DE SENTI LEGIS DUBITENT, AUT DENIQUE EJUS, QVUM DELIQVUNT, HAUD RECORDENTUR. QVUM HOMO SIT OBSTICUS AD COGNOSCENDUM DEUM: EST ETIAM OBLIGATUS AD COGNOSCENDAM EJUS VOLUNTATEM. VOLUNTAS VERO HÆC, QVUM SIT ACTIONUM NOSTRARUM NORMA, VOCATUR LEX: INTELLIGITUR ITAQUE EAM IGNORARI NON DEBERE. IGNORANTIA PRÆTEREA NEMINEM EXCUSAT, NISI SIT INEVITABILIS. LEGIS DIVINÆ IGNORANTIA EVITARI & DEBET & POTESIT: ERGO OBLIGAT SINGULOS. QVOD EVITARI DEBET, INTELLIGITUR EX NATURA & INDOLE LEGISLATORIS. QVIA ENIM ABSOLUTUS EST DOMINUS NOSTER: POTUIT & VOLUIT NOS OBLIGARE AD DEPONENDAM IGNORANTIAM SUÆ VOLUNTATIS. ETIAM NOS POSSE EVITARE EAM, PATET: QVUM LEX SIT OMNIBUS JAM IN IPSA CREATIONE INDITA, DEINDE SOLEMNITER PROMULGATA & HODIE QVOQVE OCCASIO AD EJUS PLENIOREM COGNITIONEM PERVENIENDI OMNIBUS

bus relicta. Dubitationem de sensu legis qvod concernit: causa ejus invenitur vel in ipsa lege vel in homine dubitante. In lege, cave dicas, esse causam dubitandi de sensu ejus, nam ea est peripcia satis. Et repugnaret sane cum bonitati, tum justitiae latoris ejusmodi ferre legem, cujus sensus erui nequeat, & nihilo minus postulare, ut ab omnibus intelligatur. Si autem qui dubitat, ipse in causa est: queritur an sua, vel aliorum culpa in dubio haereat? Si alii dubitandi occasionem dederrunt: culpam non tamen evitare potest. Sin iterum ipse: merito suæ stultitiae luat pœnas. Ratio deinde excusandi se per oblivionem legis, adeo est levis, ut ne liberi quidem, quum non dum pleno rationis gaudent ulu, a parentibus excusatentur, si oblivionem mandatorum obtenderint, sed eo graviores potius negligentiae pœnas dent. Multo minus nos, quippe qui maturo sumus iudicio prædicti, coram tribunal iustissimi Dei, oblivio legis & culpa & pœna peccatorum liberabit.

§. VII.

Offenditur ulterius Deus, licet homo, dum peccat, de pravitate actionis suæ non judicet. Deum enim ad iram pœnamque excitamus, quotiescumque & quomodocumque mandata Ejus transgredimur. Sed nemo non novit, qvod non solum scientes, sed & inscii, præsertim si parum simus

ad tenti ad actiones nostras, ea migremus. Seq-
tetur ergo hinc, qvod etiam inscii & nolentes Deum
offendamus. Qvando vero iterum inscii peccatum
aliqvod committimus: de ejus turpitudine nihil ju-
dicare valemus. Unde patet hoc in negotio nihil
ad rem Facere nostrum judicium. Praeterea omnis
actio ideo est bona vel mala, qvia cum lege con-
venit vel non convenit: sed non ideo, qvod nos
eam bonam vel malam judicamus. Actio autem
mala Deo per suam naturam displaceat: er_ o non
excusantur homines, licet nullum de ea judicium
tulerint. Ulterius si darentur actiones nonnullae in-
differentes, h. e. tales, qvæ in lege nec manda-
tæ, nec prohibitæ forent: possent qvædam contra
voluntatem commissæ stare cum amicitia Dei. Qvum
vero etiam minimæ a lege determinatae sint actiones:
offendunt Deum sine exceptione omnes qvot-
qvit contra legem sunt.

§. VIII.

QVAMVIS bonum finem cogitando cum mala ac-
tione conjungamus, vel intentionem bene di-
rigere noverimus: offenditionem tamen Dei non ef-
fugiemus. Nam qvidqvid vere bonum est & Deo
placet: id tam ratione formæ qvam materiæ, ut
in scholis loquuntur, bonum oportet sit. Ab adver-
sariis vero supponitur actio in se qvidem mala,
qvamvis bono animo ab agente sit suscepta; qvæ
nihil

nihil minus est, quam omni ex parte bona, & conseqenter Deo, utpote Enti perfectissimo, non placet. Si hoc valeret, esset aliquod malum, quod Deo non displacebet. Sed quum sanctitas Ejus, ne minimum quidem ferre possit: idcirco hoc purum putum est figmentum. Præter ea intentio hominis non lex divina redderet actionem bonam aut malam; adeo ut non ex lege, sed intentione nostra esset judicandum quid sit, vel non sit bonum. Sed quid hoc absurdius cogitari potest?

§. IX.

Non igitur dari peccatum Philosophicum ex dictis patere existimamus. Ostendimus enim iam in antecedentibus, non dari Atheos, quorum ignorantia sit invincibilis & peccata excusabilia. Peccatum contra reuelationem rationem & legem naturæ esse etiam prævaricationem in Deum. Et quamvis sub actu peccandi non cogitemus de Deo, legemque ignoremus, vel etiam de actionum nostrarum malitia nihil judicemus, sed bonam cum iis intentionem habeamus: nihilo tamen secius graviter peccatum. Jesuitæ vero quandoquidem hæc omnia peccatum philosophicum absolvere dicunt: manifestum est, quod non detur tale peccatum. Sed ut adhuc addamus aliquid: contradictionem quoque involvit, statuere dari peccatum, quod non sit contra Deum. Quamprimum enim idea peccati in-

men-

mente nostra oritur: non potest etiam non simul oriri in ea legis divinæ neglectæ idea. Neglectio autem sive transgressio legis indissolubili nexu secum habet offenditatem Dei; quam nunquam non sequitur poena & temporalis & æterna. Sed ubi non est transgressio legis, ibi nullum peccatum. Atque philosophicum tale est: ergo nullum potius est peccatum, quam philosophicum, sensu, quo a Jesuitis accipitur.

§. X.

PERNICIOSISSIMA denique est doctrina de peccato philosophico & magnæ impietatis mater. Namque ejus esse fingitur indolis peccatum hoc, ut, si modo ignoret homo Deum, vel in actu peccandi non cogitet de illo, vel si non sit animus agendi contra illum legemque Ejus: non peccet. Vel si sit peccatum & mereatur poenam: sit solum modo veniale & in hac vita penitentia sufficiendum. Ex his ratiociniis, quid aliud sequitur, quam securitas summa. Qum facile tales in mentem hominis irreperi possint cogitationes. Ego nihil mali sciens & cum intentione commisi, quo Deum ad iram commoverim: ergo non est mihi timendum a gehenna; verum potius præmium a Deo bene actæ vitae expectandum. Quare non solum perleverandum in hac simulatae vitae sanctitate censet: sed & ei quam maxime esse operam dandum. Unde iterum recrudescit

)o(

15

descit sanctitas Pharisaica, qva non solum creditur totam legem impleri posse: sed etiam plura præstari, qvam postulat. Thesi hac stante, portæ & januæ aperientur vitiis atrocissimis. Nam latrocinia, furta, rapinæ, adulteria & similia, pœnam non mereantur nec offendant Deum, si modo peccator non cogitet de Eo, vel si affectu vehementiori qvodam fuerit abreptus, aut alia qvæcunque præsto fuerit causa. Unde sequitur, ut lors Atheorum & maxime impiorum sit beatissima, immo ut illi ipsi tanto minus sint obnoxii damnationis periculo, quanto magis sunt impii, ac in maxima & continua Dei oblivious vitam transfigunt. Qvomodo denique doctrina hæc consistere possit cum disciplina morum in lana ratione fundata, cum justitia & sanctitate divina & felicitate hominis omni ratione promovenda: id nos percipere non posse lubentes confitemur. Ex his itaque, qvæ pro modulo ingenii & facultatum habita ratione paucis adduximus, abunde patere existimamus, qvam nullo nitatur fundamento, qvamque periculosem & perniciensem sit dogma hoc Jesuitarum.

S. D. G.

FRATRI GERMANO.

UT omnibus aliis: ita huic Tuo co-
natui honestissimo fausta qvaevis
adprecatur

